

Puu on sõber, mets on kodu

Õppeprogramm aitab lastel arendada loodusvaatluste oskusi, loodustunnetust ja armastust. Samuti aitab üle saada looduses viibimise hirmudest. Programmi raames õpime kirjeldama meid ümbritsevat keskkonda ja mida teha, kui oled eksinud.

Sihtrühmad: koolieelikud, põhikooli I, II, III aste ja gümnaasium (tulenevalt laste vanusest on programmi käsitus veidi erinev)

Eesmärgid. Programmis osaleja:

- ☐ oskab kirjeldada ümbritsevat keskkonda
- ☐ oskab teostada loodusvaatlusi
- ☐ teab mida teha, kui on metsas (looduses) eksinud

Õpipädevused: loodusteaduste ja tehnoloogiate pädevus, ettevõtlikkuspädevus, enesemääratluspädevus

Seos õppekavaga:

PK I kooliaste – Loodusõpetus: Inimese meeled ja avastamine. Ilm.

PK II kooliaste – Loodusõpetus: Inimene. Mets elukeskkonnana.

PK III kooliaste – Loodusõpetus: Inimene uurib loodust.

Gümn Bioloogia: Organismid.

Läbiv teema: Keskkond ja jätkusuutlik areng.

Meetodid: paikvaatlused, mõõtmised, arutelu, märkide tegemine looduslikest vahenditest.

Juhis õpetajale:

Õpikeskkonna eripära: metsamaastik.

Riietus mugav ja sobilik looduses liikumiseks ning tegutsemiseks. Arvestada tuleb Eesti muutlike ilmaoludega. Kaasa vihmakeep.

Ajaliselt pikema programmi puhul soovitame kaasa võtta jook ja söök.

Programm ei sobi liikumispuudega õpilastele.

Märksõnad: mets ja inimene

Aeg: aastaringselt

Kestus: koolieelikud ja põhikooli I aste **1h**
põhikooli II aste **2 h**
põhikooli III aste ning gümnaasium **3-4 h**

Hinnad: koolieelikud ja põhikooli I aste **170.- eurot/ 1 rühm**
põhikooli II aste **200.- eurot/ 1 rühm**
põhikooli III aste ning gümnaasium **300.- eurot / 1 rühm**

Rühm kuni 24 õpilast + 2 õpetajat

Korraga saame vastu võtta maksimaalselt 2 rühma.

Läbiviimise kohad kokkuleppel: Kurtna järvestik, Kohtla-Nõmme mets. Kokkuleppel teistes metsades.

Tegevuste käik

Programm koosneb 4st põhiosast. Pikema programmi puhul antakse lisaks aega lõunapausiks lõkke ääres. Söök tuleb endal kaasa võtta.

- Sissejuhatus (10min). Lühiülevaade tegevuste kohta. Taustainforatsiooni jagamine – millistes olukordades ja miks on puu lastele heaks kaaslaseks ning mets lastele koduks. Järgnevalt õpetatakse praktikas kolme põhireeglit:
- Kui oled metsas eksinud, siis puu on Sinu sõber – kallista puud, räägi temaga (põnnidel 20min, PK II aste 45min). Viiakse läbi vastavasisulised loodusvahendusmängud ja praktilised ülesanded.
- Kui oled metsa eksinud, siis mets on Sinu ajutine kodu ((põnnidel 20min, PK II aste 45min). Vaatle metsa, leia looduse märke, püüa neid võimalikult selgelt kirjeldada. Tee metsa all olevast materjalist ohumärke, mida märkaksid juhuslikud möödujad, otsijad, helikopter jne. Ole kuuldav ja nähtav. Teostatakse praktilised ülesanded. *Siit edasi on põhikooli III astmele ja gümnaasiumile.*
- Kui oled eksinud, siis mets ja puud aitavad sind – annavad toitu, katet ja sooja (1-1,5h). Praktiline õpe: lihtsamad söödavad taimed, kuidas saada sooja ja katet, kuidas teha lõket ja seda hoida ohutuna. Mooduli lõpus toimub praktiliste tegevuste hindamine.
- Kokkuvõte (10min). Osalejad kordavad õiges järjestuses 5-6 kõige tähtsamat põhitõde, kuidas eksimise korral käituda.

Õpetajad saadavad oma õpilasgruppi ning võivad soovi korral õppetegevuses osaleda. Vajadusel assisteerivad grupi haldamisel.

Õppematerjal ja vahendid:

- ✓ näidismaterjal
- ✓ looduslik materjal: oksad, kivid, puud, käbid jms

Juhendajad:

Ingrid Kuligina on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme loonud ja läbi viinud juba 2006. aastast, vahepeal Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialistina. Ida-Virumaa Keskkonnahariduse Ümarlaua juhtrühma liikmena on ta alati kursis uusimate suundadega. 2011 nimetati ta maakonna aasta koolitajaks, aasta matkategelase tiitli on teeninud kolm korda. Ingrid koolitab ja koolitub pidevalt. Veel on ta nii kultuuri- kui loodusgiid, retkejuht, piirkonna turismiarendaja, Alutaguse Matkaklubi eestvedaja ning Eesti matkaspordi edendaja.

Heldi Aia on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme läbi viinud juba 2008. aastast. Ta on lastele loodust vahendanud nii Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialistina kui Mäetaguse Põhikooli loodusainete õpetajana. Heldil on Tallinna Ülikoolist magistrikraad, kuid jätkab pidevalt enda täiendamist erinevatel koolitustel.

Gradislava Jušmanova on hariduselt geograaf, kuid on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme läbi viinud juba üle tosina aasta. Ta ei puudu üheltki keskkonnahariduse

konverentsilt. Gradislaval on suur kogemus matkaalaste laagrite, kokkutulekute ja võistluste korraldamisel ning aastaid koolitas ta matkaringides välja noori auhinnatud matkasportlasteks. Praegu veab ta Kohtla-Järvel mälumänguringi. Lisaks on Gradislava Ida-Virumaa looduse-, ajaloo-, kultuuri-, tööstuspärandi giid.

Aili Reiman on olnud loodusainete õpetaja lausa 16 aastat. Suurt kogemustepagasit on ta siiski pidevalt täiendanud. Oma loodusteaduste bakalaureusekraadile on ta hiljuti juurde läbinud uurimusliku õppe-, muutunud õpikäsitluse ja muutuva õpetaja, suhtlemise ja koostöö ning erivajadustega lastele keskendunud kursuseid. Aili on ka aktiivne liige Eesti Keskkonnahariduse Ühingu.

Leho Lahtvee on kogemus- ja õuesõppe asju käinud studeerimas mitmel pool välismaa ülikoolides ja teeninud magistrikraadi Transcultural European Outdoor Studies kursusel. Bakalaureus omandatud psühholoogias. Täiendanud ennast mitmetel giidi, säästva arengu, seiklusõppe jm kursustel ning õpib praegugi – jalgsimatkatreeneriks. Varasemalt on Leho noori juhendanud veel näiteks Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialistina ja Noorte Kotkaste noorteinstruktorina.